

RIEŠENIE KRÍZOVÝCH JAVOV

OSNOVA

- východiská pre riešenie krízových javov
- prístupy k riešeniu krízových javov
- procedúry riešenia krízových javov
- organizácia záchranných, lokalizačných a likvidačných prác
- zásady riadenia priebehu krízových javov

VÝCHODISKÁ PRE RIEŠENIE KRÍZOVÝCH JAVOV

Každý subjekt musí riešiť pri vzniku krízového javu nasledovné problémy:

- v akom rozsahu ho krízový jav obmedzí, prípadne preruší jeho činnosť
- ako dlho budú naň pôsobiť negatívne dopady krízového javu
- aké budú predpokladané negatívne dôsledky, škody a straty
- akými opatreniami bude možné negatívne dôsledky krízového javu minimalizovať v podmienkach subjektu

VÝCHODISKÁ PRE RIEŠENIE KRÍZOVÝCH JAVOV

Na základe praktických poznatkov pre účinnú prevenciu v Slovenskej republike chýbajú:

- komplexne prepracované právne prostredie
- jednotné normy na celoštátnej úrovni odborného charakteru
- vhodné metodiky a pracovné postupy
- skúsenosti zo zostavovania aktuálnych a účinných havarijných a krízových plánov
- zodpovedajúce preventívne opatrenia
- profesionálne pripravení pracovníci schopní dodržiavať súčasné platné bezpečnostné predpisy, normy a plány a zároveň schopní tvorivo hľadať riešenia nad rámec zákonných povinností

VÝCHODISKÁ PRE RIEŠENIE KRÍZOVÝCH JAVOV

Formy odstraňovania negatívnych dopadov krízových javov:

- riešenie vzniknutých kríz
- riadenie priebehu kríz

PRÍSTUPY K RIEŠENIU KRÍZOVÝCH JAVOV

Predpoklady pre riešenie krízových javov:

- so vznikom krízových javov je nutné počítať ako s objektívnou realitou
- riešenie krízy musí mať ešte pred vznikom krízy plánované a pripravené postupy, metódy a technológie
- krízový manažment musí byť integrálnou súčasťou každej riadiacej činnosti, rozhodovacích procesov a rozvojových programov

PRÍSTUPY K RIEŠENIU KRÍZOVÝCH JAVOV

Nástroje procesu riešenia krízových javov:

- krízové myslenie
 - krízový manažment
 - krízové plánovanie
 - krízová komunikácia
-

PRÍSTUPY K RIEŠENIU KRÍZOVÝCH JAVOV

Nástroje procesu riešenia krízových javov:

- **krízové myslenie**
- krízový manažment
- krízové plánovanie
- krízová komunikácia

Patrí medzi najvýznamnejšie nástroje riadenia krízy, ktorý chápe nevyhnutnosť vzniku krízových javov a akceptuje nutnosť vynakladania finančných prostriedkov na zabezpečenie preventívnych opatrení a odstraňovanie negatívnych dôsledkov kríz.

Zvýrazňuje význam krízového manažmentu pre spoločnosť a spolu s krízovou komunikáciou vytvára funkčné prepojenie spoločnosti a krízového manažmentu.

PRÍSTUPY K RIEŠENIU KRÍZOVÝCH JAVOV

Nástroje procesu riešenia krízových javov:

- krízové myslenie
- **krízový manažment**
- krízové plánovanie
- krízová komunikácia

Je tvorený horizontálnou a vertikálnou riadiacich a výkonných orgánov, ich funkciou, pôsobnosťou, vzťahmi a vzájomnými väzbami.

Má funkciu: preventívnu
 realizačnú

PRÍSTUPY K RIEŠENIU KRÍZOVÝCH JAVOV

Nástroje procesu riešenia krízových javov:

- krízové myslenie
- krízový manažment
- **krízové plánovanie**
- krízová komunikácia

Sumarizuje všetky potreby a požiadavky potrebné pre riešenie krízových javov a zároveň vytvára prehľad o disponibilných zdrojoch a porovnáva ich s požiadavkami.

Vytvára podmienky pre úspešný zásah a minimalizáciu škôd a strát, určuje účinné metodiky pre jednotlivé prípady.

PRÍSTUPY K RIEŠENIU KRÍZOVÝCH JAVOV

Nástroje procesu riešenia krízových javov:

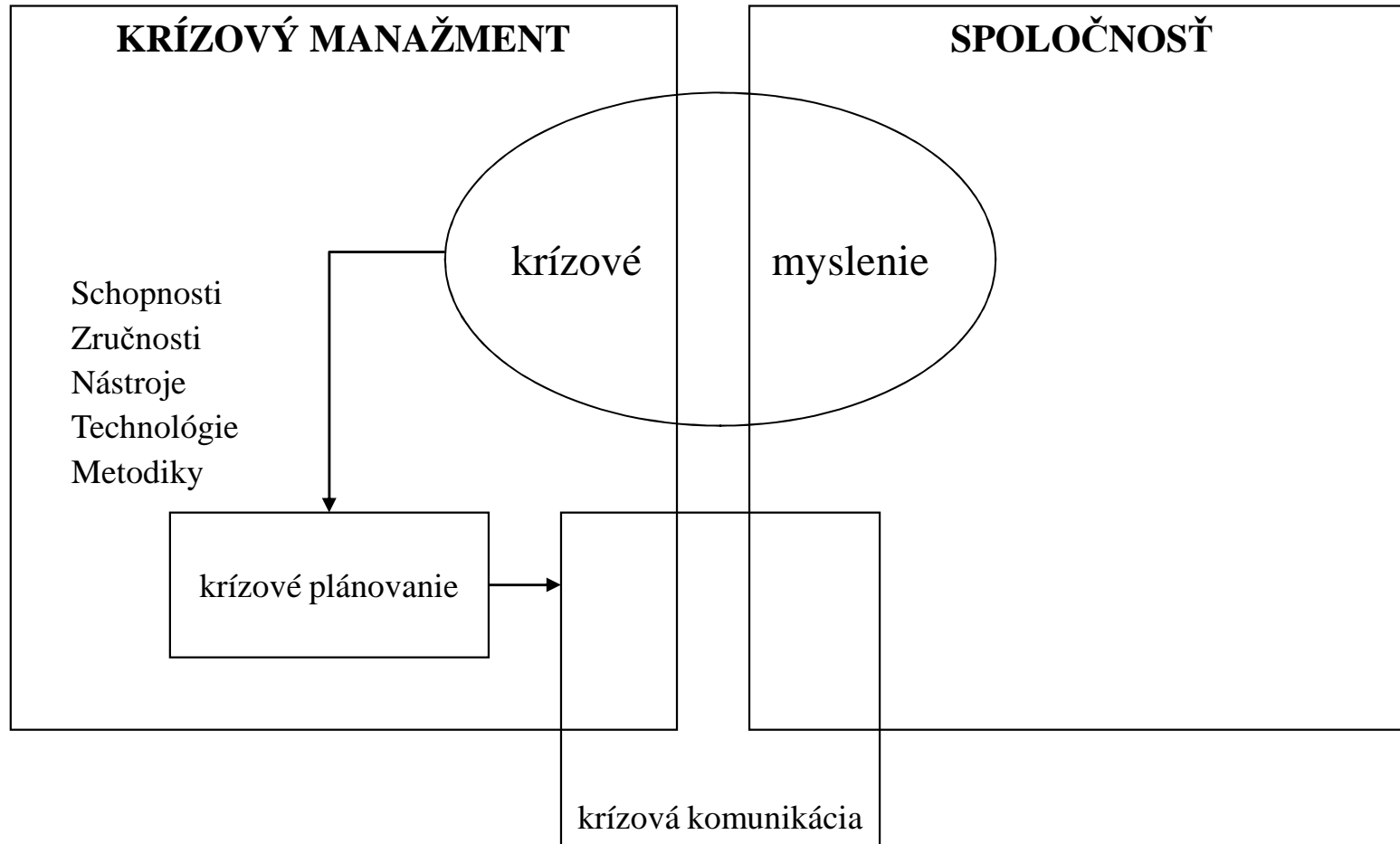
- krízové myslenie
- krízový manažment
- krízové plánovanie
- **krízová komunikácia**

Má za úlohu pravdivo a úplne informovať obyvateľov o krízových prípravách, ale aj o vzniku krízových javov a ich priebehu

Súčasťou krízovej komunikácie je:

- systém varovania a vyrozumienia
- komunikačný a informačný systém krízového manažmentu

PRÍSTUPY K RIEŠENIU KRÍZOVÝCH JAVOV

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

Všeobecné podmienky krízového manažmentu:

1. prípravy na riešenie krízových javov musia mať komplexný charakter
2. význam a správne pochopenie prevencie v nadväznosti na druh krízy
3. zvýraznenie významu systemu vyhodnotenia rizika v procese prevencie kríz
4. analýza priebehu krízy a jej využitie v prevencii vzniku kríz aj v procese prípravy adekvátnej reakcie
5. všetky krízy je možné popísať charakteristickými znakmi
6. pri modelovaní kríz by mali byť zdôraznené otázky možného opakovania a následného rozšírenia krízy v budúcnosti
7. plánovanie účinnej multidisciplinárnej reakcie na krízu musí byť vykonávané na všetkých zodpovedajúcich úrovniach
8. system uvedenia do pohotovosti ľudských zdrojov z rôznych odvetví a ich nasadenie na riešenie krízy musí byť flexibilný a zodpovedať konkrétnej kríze
9. úroveň riadenia počas krízy je spojená s ekonomickými možnosťami krajiny, ale aj s jej kultúrnou úrovňou a tradíciami
10. obnova systemu po kríze má rozvojový charakter

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

Fázy teoretického modelu krízového riadenia:

- prevencia
 - krízové plánovanie
 - reakcia
 - obnova
-

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

Fázy teoretického modelu krízového riadenia:

- **prevencia**
 - krízové plánovanie
 - reakcia
 - obnova
-
- dominantná idea krízového manažmentu
 - zvyšuje úroveň bezpečnosti systémov
 - vytvára systém monitorovania a vyhodnocovania rizikových faktorov
 - znižuje pravdepodobnosť vzniku kríz
 - redukuje náklady na odstraňovanie negatívnych následkov kríz

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

Fázy teoretického modelu krízového riadenia:

- prevencia
- **krízové plánovanie**
- reakcia
- obnova

-
-
- vytvára podmienky na spracovanie podrobných krízových plánov určených na riešenie krízy
 - pripravuje krízový manažment na všetky predvídateľné krízové javy
 - sumarizuje potreby a požiadavky nutné na riešenie kríz a konfrontuje ich s možnosťami štátu, regiónov, prípadne právnických a fyzických osôb
 - určuje sily a prostriedky a zdroje potrebné na riešenie krízy

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

Fázy teoretického modelu krízového riadenia:

- prevencia
- krízové plánovanie
- **reakcia**
- obnova

-
-
- predpokladá zavedenie účinného systému varovania a vyrozumievania
 - má charakter jednoznačného a bez problémov prebiehajúceho procesu vykonávaného na základe kvalifikovaného rozhodnutia
 - vyžaduje centralizáciu a koordináciu procesu riadenia počas krízy na najbližšej a najvhodnejšej úrovni
 - vykonáva sa prostredníctvom záchranných, lokalizačných a likvidačných prác
 - je charakterizovaná osobnou zodpovednosťou, odvahou a rozhodnosťou výkonných aj riadiacich pracovníkov krízového manažmentu

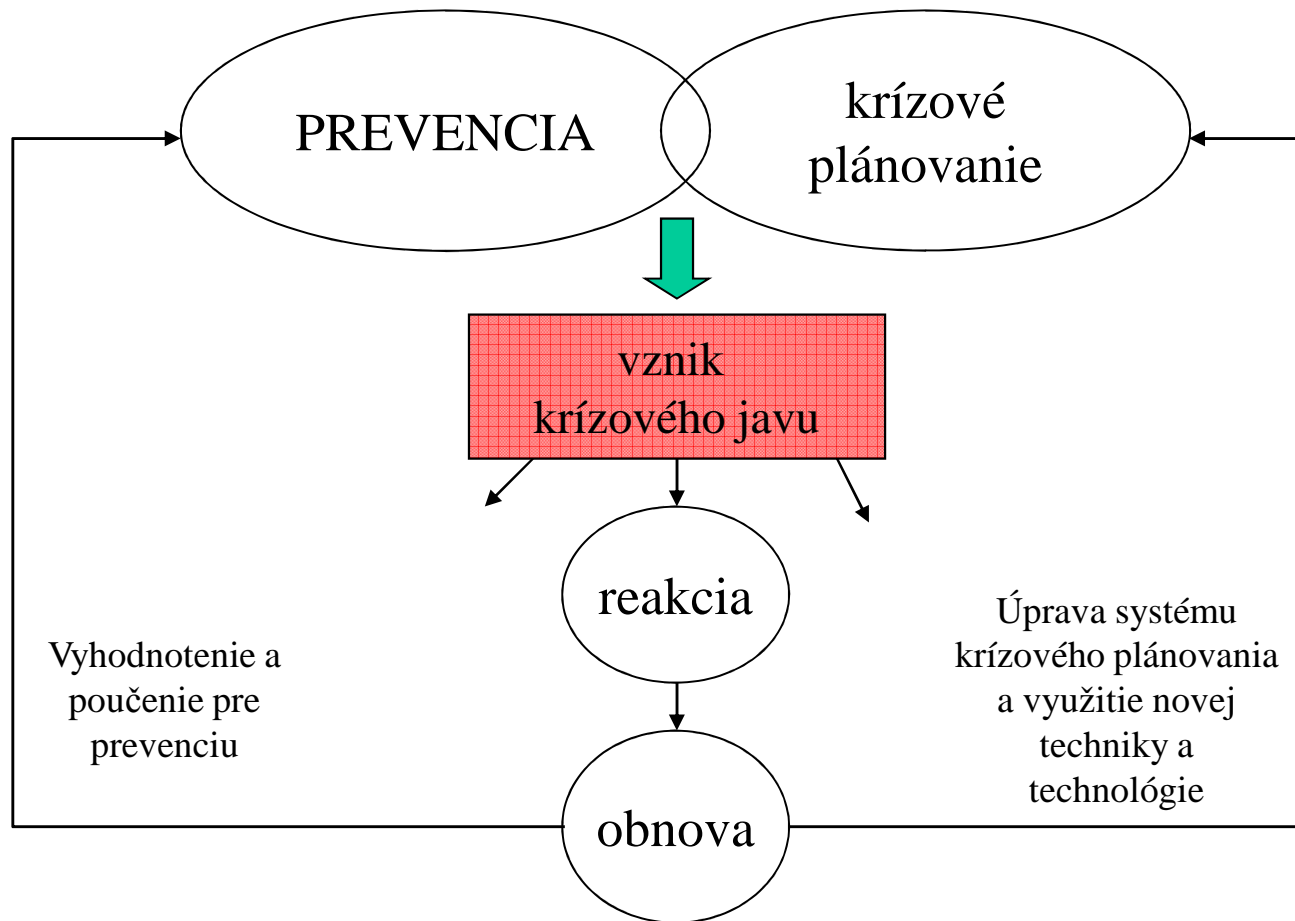
PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

Fázy teoretického modelu krízového riadenia:

- prevencia
- krízové plánovanie
- reakcia
- **obnova**

-
-
- jeho cieľom je návrat systému do stabilizovaného stavu
 - je vykonávaná vo viacerých etapách
 - krízový manažment sa na nej podieľa len čiastočne
 - umožňuje návrat podmienok, ktoré boli pred krízou, ale zároveň umožňuje urýchlenie vývoja

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

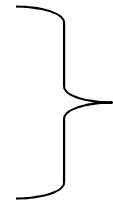

Model krízového riadenia

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

Fázy krízového riadenia:

- analýza rizík a ohrození
- prognóza vzniku krízového javu
- preventívne opatrenia
- **krízové plánovanie**
- **reakcia**
- **obnova**

prevencia

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

Fázy krízového riadenia:

- **analýza rizík a ohrození**

Vykonávajú ju pracovníci krízového manažmentu s cieľom:

- posúdiť všetky riziká a ohrozenia, ktoré môžu spôsobiť narušenie stability systému
- poznať a pochopiť všetky zákonitosti vzniku krízových javov (nie len príčin vzniku, ale aj postupnosti vzniku a následkov ich pôsobenia)
- vytvoriť účinný monitorovací systém rizikových faktorov a potencionálnych krízových javov
- vytvoriť návrh optimálneho systému vyhodnocovania rizikových parametrov a určenie hranice vzniku krízy
- získať podklady na vykonanie prognózy možných krízových javov a vyhodnotenie ich účinkov a negatívnych následkov

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

Fázy krízového riadenia:

- **prognóza vzniku krízového javu**

je vykonávaná podľa nasledovného postupu:

- identifikácia všetkých zdrojov krízových javov a ich lokalizácia v danom prostredí
- kvantifikácia zdrojov krízových javov z pohľadu objemu akumulovaných zdrojov energií, hmôt a síl
- vyhodnotenie pravdepodobnosti vzniku jednotlivých krízových javov z pohľadu veľkosti rizík a krízových činiteľov
- určenie možných dôsledkov a ničivých faktorov krízových javov
- kumulácia možného pôsobenia krízových javov v rámci objektu
- určenie možných následkov v prípade kumulácie krízových javov
- posúdenie možnosti znižovania rizikových faktorov a vytypovanie tých, ktoré nie je možné eliminovať dostupnými prostriedkami
- určenie rizík, ktoré sa môžu vyskytnúť počas reakcie na vzniknutú situáciu a návrh opatrení na ich zníženie

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

Fázy krízového riadenia:

- **preventívne opatrenia**

Predstavujú vedecky zdôvodnené, zámerné, cieľavedomé, plánovité a koordinované pôsobenie na príčiny a podmienky zdrojov ohrozenia s cieľom odstrániť ich, alebo ich vhodným výberom foriem a metód pôsobenia aspoň sčasti (podľa možností v čo najvyššej miere) eliminovať, prípadne obmedziť ich negatívne prejavy a súčasne podporovať vytváranie bezpečných podmienok.

Je možné rozdeliť do dvoch základných skupín a to:

- korekcie objemu hmôt, energií a síl
- zvýšenie odolnosti systémov

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

Fázy krízového riadenia:

- **preventívne opatrenia**

Je možné rozdeliť do dvoch základných skupín a to:

- **korekcie objemu hmôt, energií a síl**

- znižovanie zásob nebezpečných látok
- obmedzenie sústredovanie nebezpečných prevádzok v regiónoch
- opatrenia na znižovanie spotreby energií a palív
- zavádzanie nových technológií
- odstraňovanie príčin napätia v spoločenských vzťahoch
- ochrannárske a reštrikčné opatrenia na úrovni štátnej správy

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

Fázy krízového riadenia:

- **preventívne opatrenia**

Je možné rozdeliť do dvoch základných skupín a to:

- **zvýšenie odolnosti systémov**

- výstavba objektov dimenzovaných na odolávanie krízovým javom
- budovanie ochranných objektov
- vytváranie nezávislého informačného systému
- dodržiavanie zásad bezpečnosti pri práci a kontrole
- ochrana pracovného a životného prostredia
- školenie a príprava osôb na činnosť v priebehu krízy
- príprava, vyzbrojovanie a vystrojovanie záchranných jednotiek
- informovanie obyvateľstva o situácii
- riešenie problémov sociálneho zabezpečenia
- vytvorenie účinného systému monitorovania rizikových faktorov
- účinný mechanizmus poistenia proti stratám a škodám

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

Fázy krízového riadenia:

- **krízové plánovanie**

vytvára zdroje na riešenie krízových javov a posudzuje možnosti a potreby s cieľom:

- vytvoriť banku dát základných identifikačných a komunikačných údajov o subjektoch, ktoré sa podieľajú na riešení krízových javov, vytvárajú zdroje v prospech krízového manažmentu a tiež tých, ktoré boli postihnuté krízovým javom
- zabezpečiť pokrytie potrieb ozbrojených síl a obyvateľstva počas krízových javov s dôrazom na obdobie vojny a vojnového stavu
- sumarizovať požiadavky orgánov štátnej správy na výrobu a dodávky a služby v priebehu krízových javov
- získať konkrétne informácie o
 - pripravenosti výroby v priebehu krízových javov,
 - druhovej a objemovej skladbe výroby
 - deficitných položkách a možnostiach ich náhrady
 - požiadavkách na pracovníkov, energie a suroviny

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

Fázy krízového riadenia:

- **krízové plánovanie**

vytvára zdroje na riešenie krízových javov a posudzuje možnosti a potreby s cieľom:

- určiť objemovo a druhovom hmotné rezervy
- pripraviť opatrenia na fungovanie hospodárstva počas krízy
- zabezpečiť materiálne a energetické krytie opatrení uvedených v krízových plánoch
- pripraviť organizačné opatrenia na dodávky životne dôležitých výrobkov do priestorov krízových javov
- spracovať metodické postupy činnosti riadiacich orgánov a výkonných prvkov po vzniku krízy
- spracovať podrobné plány spojenia, vrátane náhradného, ako aj systém varovania a vyzrozumievania v priebehu krízových javov
- pripraviť evakuačné plány a zabezpečiť ich po stránke dopravy, náhradného ubytovania, stravovania a zdravotníckej starostlivosti

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

Fázy krízového riadenia:

- **krízové plánovanie**

vytvára zdroje na riešenie krízových javov a posudzuje možnosti a potreby s cieľom:

- vytvoriť metodické pokyny na vykonávanie záchranných, lokalizačných a likvidačných prác
- pripraviť systém podávania hlásení a informácií o priebehu krízy
- spracovať zásady vyhlasovania krízových stavov a zásady organizácie života v priestoroch vzniku krízy

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

Fázy krízového riadenia:

- **krízové plánovanie**

V podmienkach Slovenskej republiky sú v súčasnej dobe spracovávané:

- **krízové plány**

ako účelový dokument obsahujúci opatrenia na riešenie krízových javov v danom prostredí a v časovo vymedzených obdobiach

- **havarijné plány**

ako systémový nástroj na riešenie závažných priemyselných havárií a na obmedzovanie ich následkov na život a zdravie ľudí

(Zákon NR SR č.261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií)

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

V podmienkach SR sa spracovávajú:

- krízový plán
- havarijný plán

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

V podmienkach SR sa spracovávajú:

- **krízový plán**
- havarijný plán

-
-
- krízový plán v rámci systému hospodárskej mobilizácie
 - krízový plán záchranej jednotky
 - krízový plán podnikateľského subjektu

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

V podmienkach SR sa spracovávajú:

- krízový plán
- **havarijný plán**

-
-
- havarijný plán subjektu
 - havarijný plán obce

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

Fázy krízového riadenia:

- **reakcia**

je rad konkrétnych krokov na minimalizovanie strát a škôd a patria sem:

- vyrozenie síl a prostriedkov záchranného systému
- prieskum miesta vzniku krízy a prvotné vyhodnotenie situácie
- aktivovanie riadiaceho centra
- vytvorenie zvláštneho režimu v postihnutej oblasti
- vykonanie prvotných záchranných, lokalizačných a likvidačných prác
- zabezpečenie evakuácie osôb, prípadne materiálnych hodnôt
- organizovanie poriadkovej a regulačnej služby v postihnutej oblasti
- postupné riešenie krízy
- zabezpečenie expertnej činnosti (v prípade potreby)
- zabezpečenie pomoci od nadriadeného
- zabezpečovanie zahraničnej pomoci
- priebežné informovanie obyvateľov o vývoji situácie

PROCEDÚRY RIEŠENIA KRÍZOVÝCH JAVOV

Fázy krízového riadenia:

- **obnova**

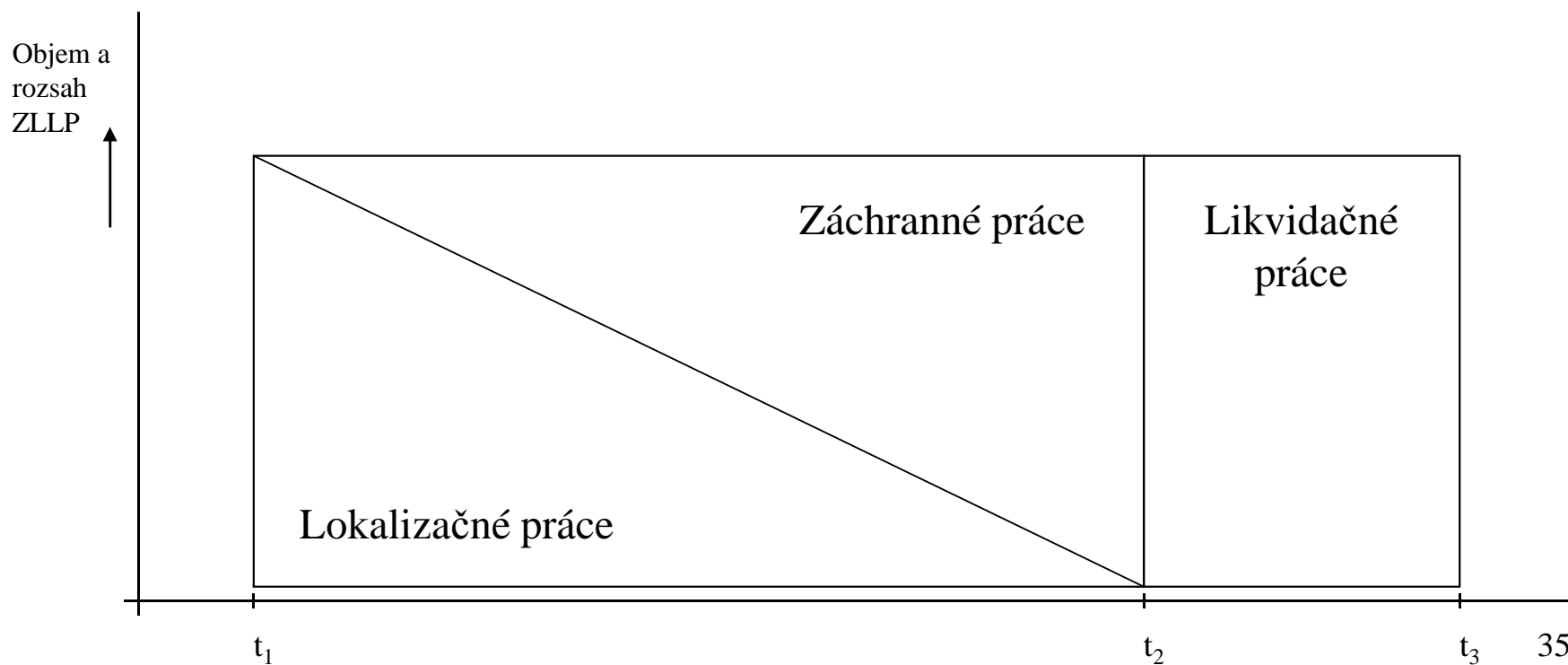
musí mať záujem na čo najrýchlejší návrat do pôvodného stavu systému a zahŕňa:

- uvedenie síl a prostriedkov zúčastnených na zásahu do pôvodného stavu pohotovosti
- odstránenie trosiek, závalov a poškodených budov
- odmorenie zamoreného prostredia, objektov a techniky
- obnova životného prostredia
- obnovenie rozvodov energií, vody a plynu
- obnova komunikačného systému
- návrat evakuovaných a všestranná pomoc postihnutým
- obnovenie výroby na pôvodnú technologickú úroveň
- vyhodnotenie priebehu krízy

ORGANIZÁCIA ZÁCHRANNÝCH, LOKALIZAČNÝCH A LIKVIDAČNÝCH PRÁC

Etapy lokalizačných, záchranných a likvidačných prác

- lokalizačné práce
- záchranné práce
- likvidačné práce

ORGANIZÁCIA ZÁCHRANNÝCH, LOKALIZAČNÝCH A LIKVIDAČNÝCH PRÁC

Dokumentácia pre lokalizačné, záchranné a likvidačné práce

- dokumenty riadenia
- výkazové a informačné dokumenty
- pomocné dokumenty

Opatrenia pri lokalizačných, záchranných a likvidačných prác

- zásobovanie pitnou vodou a potravinami
- dodávky elektrickej energie
- zásobovanie pohonnými látkami
- dodávky všeobecného materiálu pre činnosť jednotiek
- finančné zabezpečenia
- podávanie informácií a hlásení:
 - termínované hlásenia
 - mimoriadne hlásenia

ORGANIZÁCIA ZÁCHRANNÝCH, LOKALIZAČNÝCH A LIKVIDAČNÝCH PRÁČ

Kategórie lokalizačných, záchranných a likvidačných prác

- samostatný zásah
- spoločný zásah
- komplexný zásah

ZÁSADY RIADENIA PRIEBEHU KRÍZOVÝCH JAVOV

Riadenie krízy

je proces, počas ktorého sa subjekt riadenia snaží určiť pravdepodobný priebeh pôsobenia existujúcich i očakávaných negatívnych javov a navrhnúť postupy, ktoré umožnia vyhnúť sa ich pôsobeniu a využiť pozitívne tendencie na ozdravenie celého systému

Riadenú krízu je možné charakterizovať ako krízu:

- s celkovo kratším priebehom
- s minimálnym trvaním akútneho štádia
- so zrýchleným priebehom chronického štádia
- s postupným znižovaním miery rizikových faktorov počas chronického štádia
- počas ktorej je štádium vyriešenia krízy maximálne urýchlené

ZÁSADY RIADENIA PRIEBEHU KRÍZOVÝCH JAVOV

Projektovanie procesu riadenia kríz

je vytváranie podmienok na plnenie vytýčených cieľov a základných úloh krízového manažmentu prostredníctvom zvolených postupov, nástrojov a zdrojov v najvýhodnejšej časovej postupnosti, ktoré je možné popísať radom konkrétnych znakov a charakteristík ako sú:

- prístupy k projektovaniu
- princípy projektovania
- komplexné zabezpečenie projektovania
- metódy projektovania
- riadenie projektovania

ZÁSADY RIADENIA PRIEBEHU KRÍZOVÝCH JAVOV

Znaky a charakteristiky projektovania riadenia kríz:

- **prístupy k projektovaniu**

sú úzko spojené s typom, charakterom a rozsahom krízy a patria sem prístup:

- systémový
- funkčný
- cieľovo optimalizačný
- heuristický
- empiricko-intuitívny

ZÁSADY RIADENIA PRIEBEHU KRÍZOVÝCH JAVOV

Znaky a charakteristiky projektovania riadenia kríz:

- **princípy projektovania**

vyjadrujú najvšeobecnejšie požiadavky a podmienky charakterizujúce proces projektovania a odrážajú objektívne zákonitosti riadenia v projektovaní a patria sem princípy:

- cieľavedomosti
- komplexnosti
- systémovosti
- hierarchičnosti
- adaptívnosti
- komplementaristiky
- efektívnosti

ZÁSADY RIADENIA PRIEBEHU KRÍZOVÝCH JAVOV

Znaky a charakteristiky projektovania riadenia kríz:

- **komplexné zabezpečenie projektovania**

určuje rad konkrétnych krokov a činností, bez ktorých by nebolo možné spracovať projekty riadenia a tieto musia riešiť problematiku:

- obsahu krízového riadenia
- organizačnej štruktúry krízového manažmentu potrebnej na riadenie krízy
- informačného zabezpečenia procesu riadenia krízy
- časového faktoru spojeného s projektovaním
- finančného zabezpečenia
- materiálneho zabezpečenia
- personálneho zabezpečenia
- nástrojov korekcie systému krízového riadenia

ZÁSADY RIADENIA PRIEBEHU KRÍZOVÝCH JAVOV

Znaky a charakteristiky projektovania riadenia kríz:

- **metódy projektovania**

predstavujú nástroje na uľahčenie projektovania, vnášajú do neho systém a podieľajú sa na hľadaní optimálnych riešení a patria medzi ne:

- **klasické metódy:**

- analýza
- syntéza
- dedukcia
- indukcia.....

- **nové metódy**

- brainstorming
- sieťová analýza
- dynamické programovanie
- metóda následnej deštrukcie.....

ZÁSADY RIADENIA PRIEBEHU KRÍZOVÝCH JAVOV

Znaky a charakteristiky projektovania riadenia kríz:

- **riadenie projektovania**

je postup zjednocovania určených cieľov s postupmi na ich dosahovanie, ako aj optimálne využívanie síl a prostriedkov v procese projektovania, ktoré sa priamo odráža pri:

- vzniku krízy a formulácii problému
- koncepcii riešenia problému
- zhromažďovaní a analýzy informácií o kríze
- určovaní cieľov, ktoré chceme dosiahnuť
- projektovaní procesu riadenia krízy vo variantoch
- určovaní optimálneho variantu
- posudzovaní a prijímaní optimálneho variantu

POUŽITÁ LITERATÚRA

Autor	Publikácia	ISBN	kapitola
Ladislav ŠIMÁK	Krízový manažment vo verejnej správe	80-88829-13-5	5
MIKOLAJ J., HOFREITER L., MACH V. , MIHÓK J., SELINGER P.	Terminológia bezpečnostného manažmentu, Výkladový slovník	80-969148-1-2	

Vaše
otázky
prosím ?!?